

TERRA Mileniul III

Organizație neguvernamentală de protecție a mediului

Calea Plevnei 46-48, Corp C,
Et. 1, Cam. D, sector 1, 010233
București
Tel.: +4 021 312 68 70
Fax: +4 021 314 12 27
<http://terraiii.ngo.ro>

**Centrul de
Resurse
Juridice**

Str. Arcului nr. 9, sector 2, București
tel. +4 021 212 06 90
fax. +4 021 212 05 19
www.crj.ro

Comentarii asupra Raportului la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului pentru proiectul Roșia Montană

25 august 2006

În urma analizei raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul RMGC de exploatare minieră la Roșia Montană, vă prezentăm observațiile noastre. Pentru ca în cele mai multe cazuri informațiile furnizate au fost incomplete sau neclare, am adresat și întrebări, urmând să formulăm concluzii în funcție de răspunsurile primite.

Solicităm răspunsuri atât în cazul întrebărilor cât și al comentariilor.

1. În faza de încadrare a proiectului, publicul nu a fost consultat și nu au fost transmise nici un fel de informații referitoare la proiect. Nu a fost aplicată nici procedura prevăzută în Convenția de la Espoo cu privire la etapa de încadrare. În acest sens a fost sesizat Secretariatul Convenției de la Aarhus, care urmează să se pronunțe.

2. Pe parcursul desfășurării procedurii de evaluare nu au fost respectate cu rigurozitate dispozițiile legislației europene transpusă în România: nu există o aprobare a planurilor și programelor de urbanism conform Directivei SEA.

3. Certificatul de urbanism emis pentru proiectul inițial Roșia Montană, conform memoriului tehnic depus în 2004 de titularul de proiect a fost atacat în instanță pentru nulitate și a fost suspendat de instanță până la soluționarea dosarului pe fond (sentința civilă nr. 205/2005 pronunțată în dosarul nr. 2637/2005 de tribunalul Alba, definitivă și irevocabilă prin decizia civilă nr. 2092/2005, dosar nr. 4373/2005, dată de Curtea de Apel Alba Iulia). Soluția instanței este valabilă și în acest moment. Depunerea de către titularul de proiect a unui certificat cu alt obiect nu validează derularea procedurii, pentru că este un fals. Pentru aceleași obiective nu este posibilă și legală emiterea mai multor acte administrative diferite. Aceasta ar însemna că puterea judecătorească și accesul la justiție nu există în România, fiind în mod grosolan încălcate chiar de autoritățile administrației publice.

4. Nu sunt puse la dispoziția publicului informații relevante ale proiectului, încălcându-se dispozițiile europene referitoare la participarea publicului la luarea deciziilor de mediu: informații legate de capacitatea tehnico-financiară a titularului de proiect, de tradiția și experiența sa în minieră, absolut obligatorii pentru obținerea oricărui tip de licență de explorare/exploatare. De asemenea, se refuză furnizarea oricăror informații legate de rezultatele urmăririi penale având ca obiect legalitatea constituirii titularului de proiect ca societate comercială, având ca acționari o societate înregistrată într-un paradis fiscal și statul roman. Contractul de asociere este în continuare clasificat, deși în fața unui proiect de asemenea amploare și ținând cont de principiul transparenței și

al accesului la informații punerea acestuia la dispoziția publicului este esențială, fiind de cel mai înalt interes public. Nici măcar informații referitoare la constituirea garanției de refacere a mediului sau cu privire la acoperirea prejudiciilor în caz de accident nu sunt făcute publice.

5. Analizând pe de o parte riscurile și problemele legate de:

- accident în cadrul iazului de decantare, de cedare fie a barajului inițial, fie a celui final
- revărsarea peste deversorul de avarie al barajului iazului de decantare, în special în prima fază de operare
- producerea de ape acide, cu antrenarea de metale grele
- emisii de acid cianhidric la suprafața iazului de decantare
- accident la transportul cianurii (două transporturi de câte 16 tone în fiecare zi)
- menținerea pentru o perioadă nedeterminată a unor iazuri în cariere pentru a evita producerea apelor acide
- transformarea iremediabilă a zonei Roșia Montană – fără posibilități de refacere a zonei pentru utilizare agricolă sau pentru dezvoltarea turismului
- distrugerea unei comunități umane
- eliminarea unor vestigii de valoare inestimabilă, pierderea unor elemente de patrimoniu cultural și istoric
- companie minieră fără experiență, care nu a mai derulat nici un proiect minier

și beneficiile:

- redevența datorată bugetului de stat este de 2% din valoarea producției miniere realizată anual
- procentul de 19% din profit care ar reveni companiei Minvest
- sume datorate bugetului local (necuantificate)
- locuri de muncă pe o perioadă incertă

considerăm inoportună o astfel de investiție.

Din punct de vedere al procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, concluziile cu privire la impactul potențial al proiectului asupra mediului arată că un proiect minier de asemenea dimensiuni poate fi derulat chiar și în intravilanul unor capitale de stat, deoarece nu sunt depășite concentrațiile maxime admise la emisiile de poluanți, iar riscurile sunt reduse sau moderate, în special datorită implementării unor diverse tehnici și tehnologii și datorită managementului performant (al unei companii miniere fără experiență).

Solicităm Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor o analiză detaliată a raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, în urma căreia avem certitudinea că decizia va fi de a nu oferi RMGC acordul de mediu pentru derularea acestui proiect.

6. Conform proiectului RMGC, activitatea de exploatare se va derula continuu timp de 16 ani iar activitatea proiectului va fi de cel puțin 25 de ani. RMGC a luat în considerare oprirea temporară a operațiunii miniere însă nu este analizat riscul de oprire pentru o perioadă mai îndelungată sau definitivă din diverse cauze (scăderea prețului aurului, modificări legislative – de exemplu de natură să interzică utilizarea cianurilor în industria extractivă¹); în acest caz este absolut neclar modul în

¹ Minele de aur ce folosesc procesul de extracție cu cianură au înregistrat o serie de accidente ecologice devastatoare în ultimii ani, cum ar fi cele din Statele Unite ale Americii (Colorado), Kirghizstan, Guyana și România (Baia Mare). Acest fapt a dus la interzicerea procesului tehnologic cu cianură în mai multe state (Republica Cehă, Germania, Turcia, SUA - Montana și Wisconsin). La începutul lui aprilie 2002, Înalta Curte de Justiție din Grecia a dat o sentință împotriva derulării unui proiect minier ce implica folosirea cianurii în procesul tehnologic (ar fi fost cea mai mare investiție de capital privat străin în Grecia din ultimii 50 de ani). Rezoluția Parlamentului Europei din 17-11-1994 arată

care RMGC ar reuși să-și îndeplinească obligațiile de închidere a proiectului și de ecologizare a zonei afectate de proiect.

7. Planificarea deschiderii și exploatării celor patru cariere din cadrul proiectului RMGC arată faptul că exploatarea Cârnic reprezintă punctul de interes al companiei datorită aparentelor concentrații mai mari de aur și argint. La această carieră se adaugă cea de la Cetate, însă cu un raport minereu-steril destul de problematic (1,60). Trebuie menționat faptul că o dată cu adâncirea carierelor, scade în mod automat conținutul de aur și argint în minereu. Se întrevide astfel, în special pentru diminuarea protestelor societății civile cu privire la această exploatare de foarte mari dimensiuni, fie modificarea în curând a proiectului, cu renunțarea la carierele Orlea și Jig, fie păstrarea inițial a acestora în cadrul proiectului pentru a evita acuzațiile de exploatare minieră cu jefuirea zăcământului (exploatarea doar unei secțiuni cu concentrații utile mai avantajoase și abandonarea zăcământului fără posibilitatea punerii în exploatare ulterior în mod economic). Din punct de vedere al maximizării profitului și recuperării rapide a investiției, este logic faptul că RMGC va căuta să exploateze doar minereul cu conținut mai ridicat de metale utile și va opri operațiunile la atingerea unor valori puțin rentabile ale concentrației de aur și argint.

8. Tabelul ce trebuia completat la capitolul “Poluanți fizici și biologici” se referă doar la poluarea fonică iar coloana “Măsuri de ameliorare” conține de fapt sursele de poluare. Deși alte considerente cu privire la poluanții fizici și biologici sunt prezentate dispersat în cuprinsul raportului, considerăm această omisie intenționată, astfel încât analiza raportului să fie cât mai dificilă (având în vedere și volumul mare de informații, uneori repetate, și de multe ori cu generalități puțin relevante pentru obiectul raportului).

9. Alternativa zero este prezentată în mod trunchiat, punând accent pe cheltuielile necesare pentru remedierea problemelor de poluare istorică din zonă. Starea actuală a mediului în zonă este prezentată ca fiind catastrofală, pe când situația după implementarea proiectului este prezentată într-o lumină pozitivă, ignorându-se impactul real al proiectului. Referitor la poluarea istorică a zonei Roșia Montană, aceste probleme vor trebui rezolvate oricum de statul român, beneficiarul exploatărilor miniere care au produs poluarea zonei, investitorii din această zonă nu vor fi obligați să construiască stații de tratare a apelor acide, de exemplu. Roșia Montană poate evolua fără desfășurarea unor operațiuni miniere la scară mare în zonă, punând în valoare în schimb patrimoniul natural, istoric și cultural și specificul, inclusiv uman, al locului. Turismul în zonă nu a putut evolua în ultimii ani din cauza RMGC, în urma declarării drept “zonă industrială” a unui areal extins. Care sunt pierderile calculate din acest punct de vedere pentru comunitatea și bugetul local la Roșia Montană?

Principalele forme de potențial impact negativ asociate adoptării alternativei Zero sunt prezentate ca fiind următoarele:

că în Statele Membre procesul minier implicând cianura nu este folosit, uzul industrial al cianurii în câmp deschis fiind permis doar în cazuri excepționale, neutralizarea cianurii neputând fi făcută cu hipoclorit de sodiu. Aceeași rezoluție cere guvernului Turciei să interzică folosirea substanțelor ce conțin cianură în minerit, să prevină, astfel, distrugerea regiunilor valoroase agricole și silvice și să protejeze Mediterana și siturile istorice. Rezoluția cere statelor membre să interzică folosirea cianurii și cere companiilor și băncilor germane să respecte legile germane și ale Uniunii Europene și în afara Uniunii. Un proiect canadian de exploatare a aurului cu cianuri în apropiere de Krumovgrad, în sudul Bulgariei, a primit un refuz tacit de acordare a avizului de mediu.

• *“continuarea poluării apei și solului din perimetrul proiectului, în primul rând prin șiroiri necontrolate și exfiltrații datorate lucrărilor exploatarei RoșiaMin, lucrărilor miniere istorice și practicilor de depozitare necontrolată a deșeurilor.”²*

- Nu se are în vedere programul național de închidere a minelor, respectiv programe de regenerarea de mediu și socio-economică.

• *“pierderea unor oportunități majore de locuri de muncă la nivel local și regional (estimate la 200-500 angajări directe în perioada de pre-construcție, 1200 în timpul construcției și 540 în faza de exploatare; cifrele de angajări suplimentare indirecte (asociate proiectului) sunt estimate la circa 400-500 locuri de muncă în perioada de pre-construcție, 3600 în timpul construcției și 1620-2700 în faza de exploatare;”*

- Locurile de muncă pot fi oferite și de alte tipuri de investiții care nu au impact negativ asupra mediului.

- În plus, după finalizarea exploatarei aceste locuri de muncă vor dispărea, iar în locul comunității de astăzi, al peisajelor și al vestigiilor arheologice nu va rămâne nimic. Această dezvoltare nu se înscrie în principiile dezvoltării durabile.

• *“pierderea investițiilor efectuate până în prezent în legătură cu amenajarea exploatarei, activitatea de autorizare, pregătirea EIM și a altor activități preliminare, având ca rezultat pierderea interesului din partea investitorilor privați, băncilor comerciale și instituțiilor internaționale de finanțare cu privire la proiectele miniere viitoare în regiune și în general în România”*

- Investitorii și instituțiile financiare internaționale vor aprecia foarte mult faptul că Statul Român nu aprobă acest proiect distructiv, cu nivel ridicat de risc și cu beneficii minore pentru statul gazdă, precum și la nivel regional și local. Decizia statului român va duce în viitor la evitarea unor investiții inutile de pregătire a unor astfel de proiecte, inclusiv în alte state, fapt pentru care proiectul Roșia Montană este un studiu de caz interesant.

- Investind într-un proiect cu risc major și contestat vehement atât de societatea civilă cât și de specialiști în materie, investitorii și-au asumat riscul de a-și pierde banii.

• *“pierderea sprijinului pentru dezvoltarea unei instalații moderne, conforme reglementărilor, de management al deșeurilor solide la Câmpeni, discutată în Capitolul 3 din Raportul la Studiul EIM și în Planul de management a deșeurilor (v. Planuri ESMS, Plan B)”*

- Autoritățile din Câmpeni vor reuși în mod sigur implementarea unei instalații moderne de management al deșeurilor, care în plus nu va trebui să gestioneze volumul de deșeuri produs de proiectul RMGC.

- Instalația de management al deșeurilor solide este o obligație asumată de România în procesul de integrare europeană. Aceasta se va realiza în baza legislației comunitare, indiferent de dezvoltarea oricărui proiect de dezvoltare minieră sau de alt timp.

• *“pierderea oportunității de a conserva, îmbunătăți sau pune în valoare condițiile ecologice existente, prin implementarea unor activități specifice de refacere și reabilitare printre care îmbunătățirea habitatelor acvatiche, plantări de specii native, crearea unei rețele de coridoare de migrație și mutarea plantelor rare afectate în habitate corespunzătoare după cum sunt schițate în Planul de management a biodiversității (Planuri ESMS, Plan H) al proiectului.”*

- Această oportunitate nu este pierdută prin implementarea unui program de închidere a minelor și de regenerare de mediu și socio-economică. Planurile de îmbunătățire a condițiilor de mediu în zonă prin implementarea proiectului RMGC sunt nerealiste.

- Îmbunătățirea acestor factori de mediu se poate realiza în condiții mult mai bune, cu cheltuieli mult mai mici și cu eficiență sporită dacă ei nu vor fi întâi distruși complet datorită

² În cuprinsul acestui document, fragmentele italic, între ghilimele, reprezintă citate din raportul la studiul RMGC de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană.

substanțelor toxice rezultate în mod firesc în urma unui astfel de proiect de dezvoltare minieră. Dealtfel, la Roșia Montană acești factori de mediu sunt în acest moment în mare parte nealterați.

• *“degradarea în continuare a clădirilor istorice și pierderea oportunității de conservare a patrimoniului cultural reprezentată de Programul de arheologie și conservare a monumentelor istorice descris în Planul de management pentru patrimoniul cultural (Planuri ESMS, Plan M).”*

- Patrimoniul cultural va avea de suferit prin implementarea proiectului RMGC – fie distrugere imediată, fie degradare rapidă.
- Clădirile monument istoric și valorile de patrimoniu de la Roșia Montana vor fi demolate prin implementarea proiectului, și starea de deteriorare în care se află se datorează în mare parte tot acestui proiect care a generat interdicții absolute de construire în perimetrul Roșia Montană, care a fost declarată zonă industrială încă din anul 2000 (deși cererea de acord de mediu a fost depusă abia în decembrie 2004).

• *“pierderea unei tradiții seculare de minerit, ca bun cultural local și regional, și migrarea în afara zonei a populației locale și regionale, în special a familiilor tinere în căutare de locuri de muncă viabile și oportunități de dezvoltare profesională.”*

- Distrugerea zonei Roșia Montană duce la pierderea tradiției seculare de minerit, care de altfel nu are legătură cu proiecte de scara celui RMGC.

10. În contextul creșterii prețului aurului, al necesității identificate de ecologizare a zonei miniere Roșia Montană, a utilizării în documentele RMGC a sintagmei “dezvoltare durabilă”, a necesității de conformare a României cu reglementările internaționale din domeniul minier (și fondurilor ce trebuie alocate ecologizării zonelor miniere), RMGC ar fi putut să analizeze în primul rând o altă oportunitate de afaceri, respectiv procesarea și/sau ecologizarea haldelor din zonă. Aceste halde, rezultate din exploatarea veche, conținutul de mineral util poate fi economic, în special în contextual necesității ecologizării zonelor miniere, și a fondurilor de la buget care trebuie alocate în acest sens.

11. Având în vedere faptul că fundamentul Văii Corna, unde este propusă amplasarea iazului de decantare, este alcătuit din formațiuni sedimentare în facies de fliș (gresii micacee permeabile), contestăm concluzia prezentată în raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului conform căreia nu este posibilă poluarea apelor subterane și trecerea acestor ape dincolo de sistemul de baraj al iazului de decantare. Conform raportului, depunerile aluvionare din albia Corna au aproximativ 12 m grosime și nu sunt prezente depozite coluviale. De asemenea, roca de bază din lungul Văii Corna, în zona de amplasare a iazului de decantare, este prezentată ca fiind o alternanță de șisturi cu stratificare uniformă și ne-uniformă, lamelare, faliante și rupte, cu intercalații de gresii, breccii și argile nisipoase. În aceste condiții, contestăm concluzia conform căreia iazul de decantare, sistemul secundar de retenție și bazinul de depozitare a sterilului au la bază o rocă cu permeabilitate foarte redusă în stare naturală care limitează curgerea apei subterane la stratul subțire din apropierea suprafeței.

12. Rocile magazin ale depozitului aurifer sunt înconjurate de o formațiune sedimentară cu rezistență mecanică scăzută. Această formațiune sedimentară, constituită dintr-o alternanță de argile și strate de gresii foarte permeabile, poate foarte ușor să dea naștere la alunecări de teren în condițiile intervenției antropice masive (cum este cazul proiectului RMGC). În cazul proiectului RMGC, nu poate fi eliminată utilizarea unor cantități foarte mari de explozibili. De asemenea, în unele zone ale proiectului traficul utilajelor va produce vibrații ce pot declanșa alunecările, în special în condițiile unor precipitații abundente. Nu pot fi evitate alunecările de teren în zona lacului

de decantare datorită infiltrării apei în maluri, alunecări ce pot duce la deversarea peste baraj și vor pune în pericol întregul oraș Abrud și nu numai. Studiile efectuate de RMGC cu privire la capacitatea de stocare a iazului iau în considerare alunecări de teren cu un volum scăzut, riscurile în acest sens rămânând foarte mari. Așa-zisa “zonă protejată” va fi, de asemenea, afectată de alunecări de teren provocate de exploziile din cadrul exploatarei.

13. Cianurile se găsesc în mod obișnuit în mediu, sub formă de compuși simpli sau complecși, la un nivel natural extrem de mic al concentrațiilor, care nu prezintă pericol pentru sănătate. Cei mai toxici compuși sunt acidul cianhidric și sărurile de potasiu sau de sodiu ale acestuia. Cantitățile mici de cianuri prezente în apă sau în sol pot fi transformate de microorganisme în compuși mai puțin periculoși. În cantități mari, însă, cianurile distrug microorganismele și trec nemodificate în apa subterană. Expunerea pentru scurt timp (contactul direct, prin respirație, ingerare sau prin piele) la cantități mari de cianuri afectează creierul, inima și poate duce la comă sau deces. Problemele apar în privința transportului, depozitării și utilizării cianurii. De asemenea, folosirea cianurii generează cantități însemnate de produși secundari, ale căror caracteristici nu sunt bine cunoscute, ceea ce face dificilă și monitorizarea lor.

Scăderea pH-ului în iazul de decantare produce descompunerea parțială a complecșilor metalo-cianici cu formare de cianuri libere. La pH-uri mai scăzute, majoritatea cianurilor sunt prezente ca acid cianhidric, ce se evaporă. Raportul arată faptul că aproximativ 90% din degradarea cianurilor în iaz se datorează volatilizării acidului cianhidric (HCN). Ca rezultat al degradării, se estimează că 33 t/an cianură sunt pierdute din sistem și 33 t/an se recuperează cu apa recirculată. Din cele 33 t/an care se pierd în iaz, se estimează că 30 t/an se pierd datorită volatilizării, iar 3 t/an se distrug prin procese secundare de precipitare, fotodescompunere, reacții de adsorpție etc. Se estimează că nivelul maxim al concentrațiilor ar fi de 400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, fapt care dorim însă să fie verificat de experți independenți. Care este motivul pentru care se afirmă că în afara sursei de suprafață, concentrațiile scad rapid până la 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$? Circa 82 kg HCN pe zi se evaporă din iazul de decantare. Ce se întâmplă cu acest acid cianhidric evaporat?

14. Conform raportului, în cadrul procesului CIL, la concentrațiile de cianură de aproximativ 300 mg/l, și la pH-ul de 10,5, circa 5% din cianură va fi prezentă sub formă de HCN volatil. Se presupune că 2% din HCN prezent în rezervoarele CIL se va volatiliza. Aceasta va avea drept rezultat pierderea a aproximativ 6 t/an. Cum au loc pierderile de HCN în atmosferă, care este aria de dispersie și care este impactul acestora asupra mediului și sănătății?

15. La nivelul îngroșătorului de sterile se estimează că se vor pierde prin volatilizare 13 t/an HCN. Cum au loc pierderile de HCN în atmosferă, care este aria de dispersie și care este impactul acestora asupra mediului și sănătății?

16. Emisiile totale de la uzina de procesare au fost estimate la 19 t/an (reprezentând suma estimărilor făcute pentru rezervoarele CIL și pentru îngroșătorul de sterile), respectiv 2, 169 kg/oră. Ce se întâmplă cu aceste emisii și care este impactul lor asupra mediului și sănătății populației?

17. Conform raportului, preluarea HCN în precipitații este o componentă minoră a evoluției HCN în atmosfera. HCN nu se descompune prin fotoliză, ci prin reacție cu OH, durata de viață a HCN fiind în jur de 1,3 ani. Având în vedere persistența în atmosferă a HCN, acesta poate fi transportat pe

distanțe mari înainte de îndepărtarea din atmosferă prin procese fizice sau chimice. Care este de fapt zona de impact în privința acidului cianhidric evaporat?

18. În raport se afirmă că există probabilitatea să nu fie generate ape acide în cadrul iazului de decantare datorită acoperirii în continuu cu steril proaspăt (limitarea infiltrării oxigenului și a oxidării). Acest proiect este imposibil de simulat în laborator. În cazul în care se inițiază procesul de generare a apelor acide în cadrul iazului de decantare, acesta nu mai poate fi oprit. Care este probabilitatea ca apele acide să nu aibă un impact asupra mediului? Pentru ce perioadă de timp ar avea loc producerea de ape acide și respectiv cât timp ar trebui să funcționeze stații de tratare a apelor acide? În acest sens, cât timp se preconizează să funcționeze sistemul iaz de decantare – baraj – iaz secundar – baraj secundar – stație de tratare a apelor acide pentru a oprin eliberarea apelor contaminate în aval de acest sistem?

19. Contestăm concluzia că sistemul apelor de suprafață și subterane din valea Cornei poate fi menținut efectiv ca un sistem închis, datorită permeabilității rocilor din zonă. În plus, se menționează că *“sistemul apelor subterane și de suprafață din valea Roșiei va fi efectiv un sistem închis, în care nu vor exista evacuări semnificative pentru mediu în aval din nici un sistem de captare cu excepția situațiilor foarte neobișnuite, precum precipitațiile extraordinare (deși diluția provocată de acestea ar trebui să determine concentrații mai mici decât cele reglementate prin standarde).”* Este aberantă concluzia conform căreia un iaz de decantare de peste 300 de hectare este un sistem efectiv închis, perfect controlabil, și ne îndoim că elaboratorii raportului pot certifica că factorii și variabilele luate în calcul pot justifica o astfel de concluzie.

20. *RMGC se va conforma cu prevederile Directivei 2004/35/CE referitoare la răspunderea de mediu privind prevenirea și remedierea prejudiciilor de mediu. În conformitate cu această Directivă, RMGC se angajează să depună toate eforturile rezonabile în vederea minimizării prejudiciilor aduse mediului și refacerii acestuia astfel încât să nu mai rămână răspunderi de mediu neonorate. Sunt asigurate resursele financiare adecvate pentru fazele de închidere și post-inchidere cu reabilitarea amplasamentului minier și cu asigurarea că orice prejudiciu de mediu va fi remediat pentru evitarea unor răspunderi de mediu ulterioare. Devizele de cost, defalcate pe activități relevante și perioade de timp sunt prevăzute în Raportul de analiză tehnică. Pregătirea instrumentelor financiare pentru garantarea că fondurile sunt disponibile atunci când va fi nevoie de acestea, inclusiv calcularea VNA, etc., și sunt furnizate de RMGC în forma adecvată.*

Garanțiile de mediu nu se regăsesc în documentația supusă consultării publice. Închiderea exploatării, de exemplu, face parte integrantă din proiectul propus, iar modul de asigurare a garanțiilor în acest sens trebuie să constituie obiectul consultării publice.

21. Deși în introducerea capitolului din cadrul raportului referitor la biodiversitate se fac precizări legate de încadrarea compoziției floristice și faunistice în contextul național și regional de tipul:

- *“există un număr de specii foarte mare, raportat la suprafața teritoriului și comparat cu situația altor țări europene”;*
- *“[biodiversitatea] are o valoare excepțională”;*
- *în timp ce formația particulară a Văii Arieșului determină identificarea de “forme, rase sau chiar subspecii și specii distincte de floră și faună aparte”, ceea ce face ca “întregul bazin al Arieșului se constituie ca un patrimoniu natural cu o valoare științifică aparte” alături de prezența*

unor etaje de vegetație variate, cu o largă răspândire a pădurilor de fag, carpen și alte specii vegetale în asociații sau, de prezența pajiștilor cu un număr ridicat de specii floristice,

adesea pe parcursul capitolului apar mențiuni contrastante care reliefează caracterul neimportant al zonei de influență a proiectului din punct de vedere al biodiversității, subliniindu-se faptul că această zonă este *“una dintre cele mai impactate din România, biodiversitatea purtând o puternică amprentă”* sau că *“perimetrul ce face obiectul proiectului propus se regăsește într-o zonă lipsită de interes major din punct de vedere al biodiversității”*.

Se conturează astfel în mod fals faptul că Roșia Montană este o zonă foarte poluată, fără valoare din punct de vedere al biodiversității, în cadrul unei arii cu valoare excepțională în acest sens. Proiectul ar afecta oricum zonele înconjurătoare, poluarea aerului, de exemplu, neputând fi limitată la arealul de operațiuni miniere.

22. Sunt prezentate o serie de date tehnice care susțin diversitatea de biotopuri și de specii de plante – între care biodiversitatea forestieră este descrisă - *“un număr relativ mare de specii de arbori, iar arboretele pure (monoculturile) fiind foarte slab reprezentate”*; de asemenea, se identifică 3 tipuri de habitate specifice Natura 2000, precizându-se apoi și faptul că în 48% din total zona de studiu există tipuri naturale fundamentale de pădure, prezente în același timp și pe 42% din amplasamentul proiectului. Însă ulterior, se concluzionează *“covorul vegetal în zona Roșia Montană este supus influenței factorilor naturali abiotici ... și biotici ... determinând o vegetație săracă, pionieră, rezistentă la condiții ecologice extreme”* iar intervenția antropică pe multiple planuri - dezvoltare industrială, exploatare forestieră, activități agricole – imprimă *“o instabilitate în menținerea unor habitate în stare naturală”*, întărindu-se încă o dată ideea falsă că biodiversitatea ca ansamblu de ecosisteme în stare naturală și antropică nu este valoroasă în zona proiectului.

În urma proiectului, pe total zonă studiu, se apreciază că nu va dispărea nici unul din habitatele identificate, având însă loc o reducere a lor. Reducerea în sine duce la dispariția în mod direct și indirect la dispariția unor habitate. Cele mai afectate vor fi pajiștile cultivate, care vor avea suprafața cea mai afectată, însă pierderea lor se consideră că nu va avea impact semnificativ asupra biodiversității la scară locală și regională, deoarece multe dintre acestea sunt degradate. Faptul că pajiștile suferă intervenție antropică nu înseamnă însă că nu au valoare din punct de vedere al biodiversității pentru că reprezintă, alături de pajiștile aflate în stare naturală, surse de hrană sau adăpost pentru diverse specii.

Se apreciază că pierderea arboretelor de fag și carpen reprezintă un impact negativ local și de lungă durată, neglijându-se impactul la nivel regional, unde se consideră că existența *“unor arborete mari în alte zone învecinate”* nu va fi afectată de proiect, asigurând în continuare funcție de protecție și conservare. Capacitatea de protecție și conservare la nivel regional este însă slăbită prin dispariția la nivel local a unor populații locale.

23. Un alt aspect care trebuie amintit privește caracterizarea fondului forestier pe clase de vârstă, unde se atrage atenția asupra predominanței arboretelui îmbătrânit, cu funcție de protecție pe total zonă de studiu, precizându-se de asemenea că *“peste jumătate din arborete sunt gospodărite ca păduri cu regim de conservare deosebită”*. Se precizează că după implementarea proiectului se va modifica funcția prioritară de protecție a pădurilor din zona de influență, vegetația urmând a proteja/stabiliza haldele de steril și alte forme artificiale rezultate în urma exploatării miniere. Se neglijează însă funcția de producție a pădurii, în special a exemplarelor tinere, care vor fi tăiate!

Când se analizează impactul asupra fondului forestier, se precizează că distribuția pe clase de vârstă nu se va schimba, atât pe total zonă de studiu cât și pe amplasament, că impactul este direct, pe termen lung și strict pe plan local, fără a se lua în considerație impactul la nivel regional, al impactului tăierilor de arborete asupra zonelor învecinate, care afectează atât efectivul fondului forestier regional cât și capacitatea acestuia de a face față acestor modificări. Asemănător în ceea ce privește distribuția pe specii, impactul se apreciază că nu va fi semnificativ, întrucât *“pe total zona studiu nu va dispărea nici o specie”* fără a se menționa că populații sărăcite sau izolate ale aceleași specii se pot găsi în regim de periclitate; în plus, se precizează că impactul va fi *“parțial reversibil”*, prin crearea unor zone cu perdele de protecție a drumurilor industriale și în terenuri degradate anterior, ajungându-se chiar la diversificarea speciilor forestiere.

24. Rezultatele testelor de diagnoză foliară la speciile de arbori din categoria rășinoase (molid și brad) relevă că există o poluare datorită acumulării în elementele cupru și zinc, ca rezultat al activității miniere. Sunt analizate de asemenea și alte conținuturi medii de Fe, Mn și Mg (testele realizate nu indică încadrarea în timp întotdeauna pentru zona Roșia Montană), concluzionându-se că se denotă o mică variabilitate (mai mare la brad decât la molid), care se încadrează în nivelele de referință, astfel încât poluarea cu zinc și cupru *“nu afectează funcțiile fiziologice”* ale acestor elemente”, fără a avea mari consecințe în diminuarea diversității speciilor de arbori. Se afirmă însă în finalul capitolului, că populația de brad este afectată semnificativ de poluarea cu Mg.

25. Resursele de plante cu importanță economică se regăsesc pe zona de influență a proiectului și se face recomandarea în final de *“a se face o exploatare cumpatata a acestor resurse”*, pentru ca apoi să se menționeze că acestea vor dispărea ca urmare a înlăturării covorului vegetal. Se apreciază că impactul negativ va fi doar la nivel local, întrucât aceste resurse se regăsesc în zonele învecinate. Se subliniază rolul important al acestor zone învecinate în susținerea efectivului de specii, însă nu se menționează despre impactul indirect la care acestea vor fi expuse, un factor semnificativ reprezentându-l efectul de margine, care poate diminua de asemenea bogăția de specii.

26. Se fac câteva precizări referitoare la speciile protejate: există o singură specie protejată de floră (specie erbacee, din grupul angiospermelor monocotiledonate: *Galanthus nivalis*) în zona de influență a proiectului, ce se regăsește și în vecinătatea amplasamentului; dintre nevertebrate, s-a identificat a exista o singură specie de insecte (coleoptere) listată ca specie rară, ce prefera făgetul bătrân. Însă pentru alte specii de nevertebrate, listate ca protejate atât sub legislația românească cât și europeană, se apreciază că nu formează populații importante în zonă precum și faptul că nu s-au evidențiat habitate unice pentru menținerea acestor nevertebrate. Dintre speciile de vertebrate inventariate în zona de studiu, 20 de specii sunt menționate în Cartea Roșie (7 specii de amfibieni, 2 specii de reptile, 1 specie de păsări și 10 specii de mamifere) sau sunt listate pe anexele altor reglementări naționale și internaționale. Însă, în mod similar se consideră că nu sunt habitate reprezentative pentru specii protejate de vertebrate în zona proiectului, drept urmare afectarea acestora nu va avea un impact semnificativ asupra populațiilor acestor specii. Se înțelege astfel că în zonă există specii protejate, dar nefiind recunoscute habitatele lor ca fiind importante din punct de vedere conservativ, este acceptabilă dispariția acestor exemplare protejate: *“dat fiind faptul că un s-au pus în evidență habitate unice, cheie, pentru menținerea unor specii valoroase din punct de vedere eco-economic, științific etc., în consecință considerăm că un se justifică luarea unor măsuri de protecție a unor perimetre din zona ce va fi supusă exploatării”*.

Se estimează un impact local pentru amfibieni și reptile, care să fie redresat însă prin crearea unei rețele ecologice compensatorii. Nu este fezabil scenariul de reducere a impactului prezentat.

Pentru păsări și mamifere se prognozează în mod convenabil că se vor retrage în habitate favorabile din vecinătatea amplasamentului.

27. Au fost identificate și caracterizate o serie de tipuri de ecosisteme acvatice; pentru anumite cursuri de apă caracterizate ca nepotrivite pentru susținerea unei faune acvatice - în special pești - din cauza parametrilor fizico-chimici nefavorabili, a cantității limitate de hrană și a debitului redus, impactul reducerii corpurilor de apă nu este major; un impact major însă se consideră a-l avea dispariția Văii Cornei și a afluenților ei, unde se va construi barajul și iazul de decantare. În zona proiectului este prezent un număr ridicat de amfibieni care va fi afectat de pierderea a mai mult de un hectar de bălți (arii de înmulțire pentru amfibieni, care sunt specii dependente de habitate specifice precum zonele umede). Se apreciază că pierderea acestor habitate reprezintă un impact semnificativ la scară locală, însă la nivel de ansamblu al acestor specii nu va fi un impact semnificativ. Se neglijează astfel impactul indirect pe care îl poate avea desfășurarea lucrărilor asupra unor biotopuri aparte, afectând astfel specii sensibile la alterarea habitatului, prin influențarea negativă a stadiilor de dezvoltare sau de reproducere precum și capacitatea de mobilitate în spațiu.

Ulterior se face o mențiune cu probabilitate scăzută, referitoare la impactul pozitiv pe care proiectul îl va avea asupra calității apei din pâraiele locale, care va cunoaște o îmbunătățire a calității cu consecințe pozitive asupra nevertebratelor acvatice.

28. Pentru grupul de păsări ce cuibăresc în zonă se precizează că 77% sunt specii de pădure, 9% se găsesc pe pajiști iar 4% în zone umede. Păsările sunt specii sensibile la alterarea habitatului, chiar dacă au mobilitate crescută, datorită afectării teritoriilor de cuibărit; au fost identificate cel puțin 9 specii sensibile față de teritoriu, fiind considerate ca specii prioritare de pădure.

În același timp, 45% dintre păsări sunt specii migratoare. Ulterior se precizează că zona de influență a proiectului se află în afara rutelor principale de migrație ce străbat România și se apreciază că impactul asupra populațiilor de păsări care pot fi afectate *“reprezintă procente infime din populațiile din România și chiar din Europa”*, mascându-se impactul la nivel regional. În plus se prognozează că speciile de păsări vor *‘migra’* la scară locală din zonele cu habitate deteriorate către zonele învecinate. În faza de exploatare a proiectului se admite că se continuă impactul negativ din faza precedentă, la care se adaugă pericolul intoxicării (la speciile acvatice) cu substanțe chimice din iazul de decantare, însă se repetă ideea că iazul de decantare nu este amplasat în calea rutelor de migrație, și ca atare impactul este limitat în cazul păsărilor migratoare. Cum se explică atunci că 45% din speciile de păsări din zonă sunt migratoare? Mai mult, se identifică posibilitatea ca iazul de decantare să fie utilizat de păsările acvatice ca loc de odihnă.

29. În ceea ce privește substanțele chimice deversate în iazuri se apreciază că acestea vor fi sub limita admisă de legislație. Se estimează că aceste substanțe vor avea concentrații scăzute și un timp relativ scurt de activare în iazul de decantare, ceea ce va *‘reduce posibilitatea afectării majore a speciilor care vor veni în contact cu iazurile’*. Însă se cunoaște faptul că această limită este diferită de la specie la specie; apoi intervine fenomenul de acumulare și concentrare al acestor substanțe chimice în țesuturile animaliere, concentrația crescând pe măsură ce se înaintează pe lanțul trofic. Un alt mijloc de prevenire a contaminării chimice se estimează că va fi construirea de garduri în preajma iazurilor, metodă de o eficiență discutabilă.

30. După închiderea lucrărilor, se menționează că întreaga zonă va fi renaturată, prin crearea unei rețele ecologice compensatorii care să permită refacerea efectivelor din zona proiectului. Se evită mențiunea că un astfel de proces de renaturare este un proces care se desfășoară la scara mare de timp (de zeci de ani) și nu se mai revine niciodată la starea inițială, respectiv de refacere exactă a efectivelor de specii, vegetale ori animale. Se menționează apoi că RMGC va suporta costurile de reintroducere la speciile care au dificultăți de repopulare naturală, riscând în același timp confruntarea cu pericolul introducerii de populații noi, nespecifice zonei.

Proiectul prevede înființarea unei rețele ecologice funcționale compensatorii prin crearea unui sistem de habitate interconectate pentru refacerea pe cât posibil a proporționalității elementelor de cadru natural dislocate prin proiectul de exploatare, viziune nerealistă având în vedere situația prezentă în zona Roșia Montana, și mai ales cum este accentuată în prezentul studiu. Mai degrabă elementele naturale din propunerea respectivă se potrivesc unui complex deja existent de arii protejate care necesită o abordare de management integrată, decât să facă obiectul de reconstrucție ecologică a unui sit industrial. În al doilea rând, nu trebuie uitată scara de timp la care funcționează sistemele naturale, în comparație cu cele antropizate sau artificiale, cum este cazul unei exploatare industriale. Astfel, inițiative precum “culoare ecologice”, “rezervoare de biodiversitate”, “plantare de habitate” depășesc cu mult planul real al zonei în discuție. Iar măsurile prevăzute în planul de management al biodiversității sunt absolut sublime în condițiile în care s-ar aplica unei arii protejate deja în funcțiune, și nu unei zone care va încerca să-și revină după șocul industrial imens.

31. *“Evidențierea formelor de impact asupra caracterului peisajului*

Proiectul Roșia Montană, chiar dacă va fi cea mai mare exploatare aurifera din Europa datorită capacităților de producție de 13 mil de tona /an, suprafața relativ redusă ocupată de amplasament, poziția izolată și deschiderile limitate ale priveliștilor, determină un impact minor la nivel regional, al peisajului. La scară locală (în limitele zonei de influență a proiectului), impactul asupra peisajului va fi semnificativ, prin schimbarea folosinței tradiționale a terenurilor, modificarea topografiei, vegetației și stramutarea mai multor așezări umane. Caracterul actual al peisajului din Valea Roșia și Corna, va fi semnificativ și permanent modificat prin continuarea exploatărilor miniere la scară superintensivă.

Prin creerea iazului de decantare, Valea Corna se va umple cu steril, ceea ce va produce o modificare drastică și permanentă a peisajului prin creerea unui teren înălțat, plat de 363 ha din care 312 suprafața ocupată de depozitarea sterilelor iar diferența de barajul iazului și barajul secundar de retenție. Cele două așezări rurale din Valea Corna (satele Bunta și Corna) vor fi strămutate, ducând la eliminarea componentei rurale din peisaj generând un impact permanent major. Perioada de funcționare a proiectului are cel mai mare impact asupra tuturor componentelor de mediu, inclusiv asupra peisajului, prin transformări permanente și în unele cazuri ireversibile a geomorfologiei reliefului. Impactul este redus doar la scară locală și nu influențează din punct de vedere al peisajului contextul regional, național și transfrontalier.”

Considerăm că impactul este la scară regională, însă apreciem faptul că descrierea impactului la nivel local este una dintre cele mai puțin viciate din cadrul raportului la studiul de evaluare a impactului. Care este însă justificarea acceptării producerii acestui impact, cu persistență pe termen nedefinit?

32. Referitor la impactul proiectului și măsurile de ameliorare, monitorizare și responsabilități de implementare, a fost identificată categoria de impact „Îmbunătățirea infrastructurii de transport în localitate și în regiune prin îmbunătățirea conexiunilor rutiere și suportului logistic.” Efectul impactului este descris drept “Intrare și ieșire mai ușoară din regiune a persoanelor, inclusiv

turiști. Promovarea regiunii pentru dezvoltare (turistică/alternativă), ducând la dezvoltare socio-economică durabilă.”

Este distrusă zona Roșia Montană, se pretinde însă că ar exista beneficii de natura stimulării unor activități ulterioare implementării proiectului RMGC. Obiectivele turistice sunt: halde de steril, cariere inundate, iaz de decantare, baraje, stații de tratare a apelor, diverse alte instalații industriale într-un peisaj sterp. Cum va îmbunătăți infrastructura de transport în Roșia Montană dezvoltarea socio-economică durabilă? Dacă nu ar exista acest proiect s-ar putea trece direct la dezvoltare socio-economică mai sănătoasă din punct de vedere ecologic și cu siguranță mai durabilă.

33. În legea protecției mediului se definesc vestigiile arheologice ca factori de mediu. Acestea sunt protejate, fiind interzisă distrugerea/alterarea lor în orice mod. Pentru evaluarea importanței unor vestigii arheologice se ia în considerare întreg ansamblul arheologic și nu doar fragmente/ părți ale acestuia. Descărcarea de sarcina arheologică nu poate să intervină decât în momentul în care a fost cercetat/ descoperit tot ce se putea (situație în care rapoartele arheologilor trebuie să reflecte recomandarea de încetare a săpăturilor), și numai pentru întreg ansamblul arheologic. Acest principiu fundamental a fost încălcat în cazul vestigiilor arheologice de la Roșia Montana. Aici întreaga zonă a fost fragmentată. Sutele de kilometri de galerii romane, împreună cu atelierele de prelucrare a minereului, cu instalațiile de spălare/ evacuare a apei din mine, împreună cu așezarea (localitate, cimitir, etc.) preromană și romană de la Roșia Montană (cunoscută și sub denumirea de Alburnus Maior) au fost împărțite în zeci de zone, fiecare zonă fiind dată în sarcina unor muzee diferite din România, fără ca acestea să aibă unitate de acțiune. Întreaga zonă a fost descărcată arheologic pe bucățele, fragmentat, deși săpăturile arheologice nu s-au încheiat ci continuă, fiind făcute descoperiri arheologice uimitoare în fiecare moment.

Masivul Cărnic a fost salvat însă până în acest moment, aflându-se încă sub protecția legii, pentru că certificatul de urbanism a fost suspendat de instanța de judecată, el nemaiputând produce efecte (Încheierea nr. 24/2004, pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, în Dosar nr. 8532/2004, irevocabilă prin nerecurare). De asemenea, instanța de fond a anulat certificatul de descărcare arheologică (sentința nr. 151/2005, dosar nr. 2138/2004, pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia). În aceste condiții, având în vedere și că Masivul Cărnic adăpostește zona de exploatare minieră antică cea mai bine conservată, Ministerul Mediului nu poate să emită un aviz de mediu favorabil acestui proiect, având obligația să protejeze vestigiile arheologice, ca factori de mediu. Mai mult decât atât, Ministerul Mediului poate înțelege să protejeze din punct de vedere al mediului atât vestigile arheologice pentru care s-a dat și este valabil în acest moment un certificat de descărcare de sarcină arheologică, cât și vestigiile nedescoperite încă. Această protecție se realizează prin emiterea unui aviz de mediu negativ față de posibilitatea implementării proiectului.

În plus trebuie să fie luate în considerare și vestigiile arheologice din Evul Mediu, pentru că exploatarea minieră a existat neîntrerupt de la epoca preromană, dacică, până în zilele noastre.

Ministerul Mediului trebuie să protejeze cu prioritate dreptul la un mediu sănătos, față de crearea de noi locuri de muncă pe o perioadă restrânsă, pentru că dreptul la mediu este un drept fundamental prevăzut de Constituția României.

34. Referitor la „Condiții culturale și etnice, patrimoniul cultural”, se menționează că „*RMGC va finanța construirea unor replici ale unor lucrări miniere romane din Roșia Montană care vor permite buna înțelegere, cunoaștere și vizualizare a tehnicilor miniere romane specifice; Operațiunile de decopertare a solului (incluzând deschiderea treptelor de carieră) vor fi supravegheate de arheologi calificați și activitățile de construcție vor fi realizate în conformitate cu prevederile protocolului pentru descoperiri întâmplătoare ulterioare. [...] În funcție de natura unei*

astfel de descoperiri, în baza evaluării efectuate de echipa independentă de supraveghere arheologică și a deciziei MCC și DJPCCPCN Alba, directorul minei poate să decidă suspendarea activității miniere într-un anumit perimetru.”

Construirea unor replici ale unor lucrări miniere romane din Roșia Montană ar constitui obiective turistice? Lucrările miniere ale unor lucrări miniere din Roșia Montană în variantă originală ar avea valoare turistică semnificativ mai ridicată. Care este gradul de probabilitate ca în cazul efectuării unor descoperiri arheologice RMGC să prefere să piardă profit prin închiderea destul de îndelungată a operațiunilor miniere pentru cercetarea/ excavarea/ strămutarea descoperirilor?

35. Având în vedere adresa S.C. Opus – Atelier de Arhitectură S.R.L. către Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor din data de 12 august 2006 prin care se semnalează faptul că planul de management al patrimoniului cultural al Centrului Istoric Roșia Montană a fost reprodus parțial în raportul la studiul de evaluare a impactului și că cele mai importante concluzii sunt absente, incomplete sau utilizate într-un context diferit decât cel original, cerem rectificarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului. De asemenea, cerem ca participanții la elaborarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului să verifice forma finală a raportului și să semnaleze, dacă este cazul, inadvertențele.

36. *“Cercetări arheologice preventive au fost efectuate în toate zonele cuprinse în amprenta proiectului (vezi Raportul asupra studiului de condiții inițiale 8, Raport asupra studiului de condiții inițiale pentru patrimoniu cultural). Guvernul, prin MCC, a aprobat descărcarea de sarcină arheologică a unei părți semnificative din cuprinsul amprentei proiectului. Certificatul de descărcare de sarcină arheologică pentru masivul Cârnic subteran a fost suspendat de către instanțele judecătorești și face totodată în momentul de față obiectul unei acțiuni în anulare. O hotărâre definitivă și irevocabilă în ceea ce privește acest certificat urmează a fi pronunțată în perioada următoare, cauza aflându-se în ultima fază procesuală. În zona Orlea cercetările arheologice de detaliu sunt programate pentru perioada 2007-2012. Astfel activitățile de excavare din timpul lucrărilor de construcții și depunerile de steril nu au potențialul de a distruge sau acoperi vestigii arheologice. Distrugerea artefactelor poate determina limitarea posibilității unei mai bune înțelegeri a istoriei mineritului și a patrimoniului său minier, dincolo de ceea ce e identificat și cunoscut prin Programul Național de Cercetare Alburnus Maior.”*

Având în vedere că certificatul de descărcare arheologică a fost suspendat, de ce a fost permisă lansarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului? De ce se pleacă de la premisa că orice descoperiri arheologice din zona Orlea vor primi descărcare de sarcină și nu interzicerea intervenției industriale?

37. *Transporturi de cianură de sodiu: Se estimează că pentru prelucrarea minereului se vor consuma aproximativ 13,000 de tone de cianură anual. Vor fi necesare aproximativ două transporturi cu camionul pe zi (fiecare cu câte un container de 16 t de cianură de sodiu în formă solidă) pentru a răspunde necesităților de prelucrare pe timpul de 16 ani de exploatare a minei. Cerințele de transport vor fi deci substanțiale și vor continua pe tot parcursul funcționării uzinei de prelucrare. [...] Indiferent de sursă, există potențialul de scurgere a cianurii de sodiu din containerele sparte în accidente marine, feroviare sau rutiere care, în condiții de mediu sau chimice nedorite, ar putea avea efecte negative asupra sănătății umane sau mediului. Există de asemenea un potențial mult mai puțin probabil de creare a unui impact similar în urma interferenței unor grupuri de protestatari sau a unor acțiuni criminale/teroriste.*

Două camioane cu cianuri pe șoselele românești în fiecare zi. Cu toate măsurile de protecție ce pot fi luate, riscul de accident este considerabil având în vedere frecvența transporturilor. Cu ce drept ar supune RMGC populația României la un astfel de risc?

38. Pe lângă distrugerea comunei Roșia Montană, nu se analizează impactul proiectului asupra orașelor învecinate, în special Abrud: având în vedere că iazul de decantare se află la aproximativ 2 km de oraș, într-o zonă cu densitate mare a populației, nu se analizează care vor fi efectele emisiilor de pe suprafața iazului asupra acestei comunități.

39. În ceea ce privește strămutarea populației, aceasta s-a făcut în mod ilegal, prin fraudarea voinței localnicilor. Acestora le-a fost prezentat proiectul ca și când ar fi absolut sigură implementarea lui, singura alternativă a roșienilor fiind să-și vândă proprietățile către SC RMGC SA. Li s-a interzis încă din 2000 să edifice orice fel de construcții în zonă, fie de locuit, fie cu caracter comercial, fie orice altceva, cu excepția cererilor având ca titular pe SC RMGC SA. Este lesne de înțeles de ce sărăcia a ajuns la un nivel uluitor și de ce nu există în prezent alternative de dezvoltare. Aceste lucruri rezultă cu claritate din planurile de urbanism, precum și din refuzurile de eliberare a certificatelor de urbanism solicitate de localnici care ar fi vrut să își construiască locuințe, centre comerciale, pensiuni, etc.

40. În ceea ce privește credibilitatea SC RMGC SA din activitatea de până acum: compania a fost de nenumărate ori sancționată contravențional, și instanțele au suspendat activități de extracție minieră și de explorare ilegale desfășurate în perimetrul Roșia Montană/ Bucium - Județul Alba. Mai mult decât atât, Gabriel Resources nu are nici un fel de tradiție în minerit.

41. Proiectul implică aplicarea procedurii de expropriere în interes public. Având în vedere considerațiile de la punctele anterioare, care este interesul public în acest caz? Beneficiile statului român sunt aproape inexistente în acest caz, existând în acest sens și o anchetă penală pe rolul DNA. În aceste condiții, exproprierea nu ar avea un interes public care să o justifice. Mai mult decât atât, aceasta ar trebui să se facă prin lege, și nu poate fi anticipată voința Parlamentului României de a da gir unui astfel de proiect.

42. Strămutarea și relocarea populației au un impact social evident major. Din perspectiva câștigurilor și pierderilor statului român în acest proiect, strămutarea populației nu are nici o justificare. De ce consideră RMGC că proiectul său va fi declarat de utilitate publică?

IONUȚ APOSTOL
DIRECTOR EXECUTIV
TERRA MILENIUL III
CALEA PLEVNEI NR. 46-48, CORP C,
ET. 1, CAM. D, SECTOR 1, 010233,
BUCUREȘTI

CĂTĂLINA RĂDULESCU
AVOCAT
CENTRUL DE RESURSE JURIDICE
STR. ARCULUI NR. 9, SECTOR 2,
BUCUREȘTI

DATA ÎNAINȚĂRII: 25 AUGUST 2006